

Time: 3 Hours

Marks: 100

N.B. . 1. All questions are compulsory and Carry equal marks.

2. Use of Map stencils is permitted.

3. Draw sketches and diagrams wherever necessary.

Q.1. Give the definitions of settlement geography and explain the differences of urban and rural settlement. (20)

OR

A) State the scope of settlement Geography. (10)

B) Give the factors influencing the growth of settlement. (10)

Q.2. Explain the classification of rural settlement on the basis of population. (20)

OR

A) Explain site and situation of rural settlement. (10)

B) Write the functions of rural settlement. (10)

Q.3. Describe the distribution of rural settlements in India. (20)

OR

A) Discuss the structure of houses in India. (10)

B) Explain morphology of rural settlement in India. (10)

Q.4. Explain the origin and growth of urban settlement. (20)

OR

A) Explain the classification of urban settlements on the basis of functions. (10)

B) Write note on 'Primate City'. (10)

Q.5. Explain in detail patterns and types of towns in India. (20)

OR

A) Give any four urban problems of Indian cities. (10)

B) Write note on 'Smart City'. (10)

*****

मराठी भाषांतर

वेळ : ०३ तास

गुण : १००

सुचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत आणि सर्वांना समान गुण आहेत.
२. नकाशा स्टेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.
३. आवश्यक तेथे आराखडे व आकृत्या काढा.

प्र. १. वस्ती भूगोलाची व्याख्या आणि ग्रामीण व शहरी वसाहतीतील फरक स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

- अ. वस्ती भूगोलाची व्याप्ती सांगा.
ब. वस्तीच्या वाढीवर परिणाम करणारे घटक द्या. (१०)

प्र. २. लोकसंख्येनुसार ग्रामीण वस्तीचे वर्गीकरण स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

- अ. ग्रामीण वस्तीचे स्थान व स्थिती स्पष्ट करा.
ब. ग्रामीण वस्त्यांची कार्य लिहा. (१०)

प्र. ३. भारतातील ग्रामीण वस्तीचे वितरण स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

- अ. भारतातील घरांची रचना यावर चर्चा करा.
ब. भारतातील ग्रामीण वस्तीची रुपीकी स्पष्ट करा. (१०)

प्र. ४. नागरी वस्तीचा उगम आणि वाढ यांचे वर्णन करा. (२०)

किंवा

- अ. नागरी वस्त्यांचे त्यांच्या कार्यानुसार वर्गीकरण द्या.
ब. 'प्रमुख शहर' (Primate city) संकल्पना स्पष्ट करा. (१०)

प्र. ५. भारतातील नगरांचे प्रारूप आणि प्रकार स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

- अ. भारतातील कोणत्याही चार नागरी समस्या द्या.
ब. 'स्मार्ट शहर' यावर टिपा लिहा. (१०)